

de onderzoekers. Het hoge kwikgehalte van de bot in de Waddenzee is niet hoger dan het niveau dat voor deze vissoort normaal geldt.

De mening dat de Waddenzee ernstig door kwik besmet zou zijn, is dus onjuist, zo wordt verklaard. Het gaat niet op de gemiddelde vis uit de Waddenzee (met veel bot) domweg te vergelijken met de vis uit de Noordzee, waar heel weinig bot zwemt.

Volgens het RIVO-onderzoek is het zaak, dat in het totale kwikgehalte voortaan onderscheid wordt gemaakt tussen de soorten kwik die worden aangetroffen. Bij de meeste zoetwatervissen is dit vooral methyalkwik; bij zeevissen is het slechts voor vijftig percent methyalkwik. (*Volkskrant*, 6 oktober.)

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van verpleegkundigen. De Centrale Raad voor de Volksgezondheid heeft aan de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Dr. L. B. J. STUYT, advies uitgebracht inzake de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid van verpleegkundigen en leerling-verpleegkundigen in de intramurale gezondheidszorg.

In het advies wordt eerst een overzicht gegeven van de juridische positie van de verpleegkundige en de leerling-verpleegkundige in het ziekenhuis (zowel civielrechtelijk als strafrechtelijk). Vervolgens wordt aangegeven welke concrete moeilijkheden bij dit systeem in de dagelijkse praktijk van het ziekenhuis worden ondervonden, wanneer het er om gaat de verantwoordelijkheden van de verpleegkundigen, zowel in verhouding tot die van de arts als onderling, duidelijk af te bakenen. Achtereenvolgens worden besproken de knelpunten, die zich kunnen voordoen bij: het observeren en begeleiden van de patiënt; het verpleegkundig handelen in engere zin; het verrichten van handelingen op geneeskundig terrein; het doorgeven van opdrachten (communicatiestoornissen); ongunstige omstandigheden, die verband houden met de werksituatie.

De Raad acht het gewenst in algemene zin te omschrijven welke taken tot het beroep van de verpleegkundige dienen te worden gerekend. Ook voor erkende specialisaties zouden de grenzen van het beroep moeten worden aangegeven. Meer gedetailleerde omschrijvingen zouden in de opleidings-schema's c.q. in de praktijk- en rapportenboekjes kunnen worden gegeven. Later verworven bekwaamheden zouden hierin moeten worden aangetekend. Naar de mening van de Raad verdient het aanbeveling een gedragscode op te stellen voor de samenwerking tussen behandelend arts en verpleegkundige.

Invoering van een tuchtregeling voor verpleegkundigen zal kunnen bijdragen tot de oplossing van een aantal moeilijkheden, die in het advies worden geconstateerd. De Raad acht het noodzakelijk, dat bij de opleiding van de verpleegkundige aandacht wordt besteed aan de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid voor beroepshandelingen. Het advies zal worden gepubliceerd in de reeks *Volksgezondheid Verslagen en Rapporten* (verkrijgbaar bij de Staatsuitgeverij te 's-Gravenhage). (*Persbericht*, 3 oktober.)

CONGRESSEN, VERGADERINGEN, CURSUSSEN

Het Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie en de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie zullen de wetenschappelijke najaarsbijeenkomst dit jaar voor de eerste maal samen houden. De bijeenkomst, waarop zeven inleidingen worden gehouden, is op zaterdag 4 en zondag 5 november te Tilburg in de Stadsschouwburg. Sprekers: op zaterdag: Dr. P. G. BARTH, Fysiologie en pathofysiologie van de infantiele encephalopathie; P. GOLDSCHMIDT, Logopedische benadering van de infantiele encephalopathie; P. KROONENBURG,

Fysiotherapeutische benadering; Drs. A. SPOOR, Gehoorstoornissen; tenslotte zal Dr. P. H. DAMSTÉ die dag een toelichting geven op de film „Pathologie van stem en spraak”; op zondag: Prof. Dr. J. J. DUMONT, Orthopaedagogische benaderingsmogelijkheden; mej. E. J. PLOOYER, Arbeidstherapeutische benadering van de infantiele encephalopathie. Inlichtingen bij A. J. H. VAN BROEKHOVEN, Hyacinthstraat 1, Dongen. Tel. 01623-3320.

Het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap zal op vrijdag 8, zaterdag 9 en zondag 10 december 1972 zijn 167e jaarvergadering houden te Vlissingen, in hotel Britannia.

Op vrijdag is het thema *De Lens* en op zaterdag wordt de Donderspenning uitgereikt aan de houder van de Dondersvoordracht, Prof. Dr. J. FRANÇOIS te Gent.

Secretaris: Dr. P. P. H. ALKEMADE, Sweelinckplein 83, 's-Gravenhage.

Van Hoytema cursussen. Op vrijdag 17 november en zaterdag 18 november 1972 vindt op de Technische Hogeschool Twente een cursus plaats met als titel: *Geriatric - Gerontologie*.

Cursusleider: A. JONKER, Hengelo.

Inlichtingen: Secretariaat Dr. G. J. Van Hoytema Stichting, Postbus 89, Enschede. Tel. 05420-92922 ('s ochtends tussen 8.30 en 11.30).

De mogelijkheid bestaat de cursus te herhalen en wel op 21 en 22 februari 1973. Diegenen die een abonnement 1972 op de Van Hoytema cursussen hebben en door het beperkte deelnemersaantal de cursus van november niet zullen kunnen volgen, zullen in staat worden gesteld op hun abonnement voor het jaar 1972 de herhalings-cursus in 1973 te volgen. Inschrijving voor beide cursussen is nu reeds mogelijk.

Beraadslag „Communicatie rond het ziekbed”. Op zaterdag 16 december zal in het vormingscentrum Den Alerdinck (bij Zwolle) een beraadslag worden gehouden over communicatie met zieken en stervenden, bestemd voor verzorgenden en verplegenden van zieken en bejaarden. Medewerking wordt verleend door de pastoraal-psycholoog Drs. P. J. G. JANSSEN te Utrecht. De leiding hebben mevrouw J. KEMP te Vinkeveen van de Algemene Bond van Ziekenverzorgenden, zr. G. LAGERWEY te Zwolle en cursusleider is de heer F. L. TROMP. Voor opgave, programma en inlichtingen: Den Alerdinck, Laag-Zuthem, Post Zwolle, telefoon: 05290-284 en mevr. J. KEMP, Gruttolaan 15, Vinkeveen.

Epilepsiedag 1972. De jaarlijkse Epilepsiedag, het ene jaar gewijd aan medische, het andere jaar aan sociale aspecten van de epilepsiebestrijding, wordt op zaterdag 11 november 1972 gehouden in het Ontspanningscentrum van het Epilepsiecentrum „Kempenhaeghe”, Ginderover 125, Heeze. Het thema van de studiedag is: *Epilepsie en kinderen*. Inleidingen zullen worden gehouden door: W. J. FEIKEMA, Epileptische insulten bij kinderen; Dr. F. J. M. GABREËLS, Biochemisch onderzoek bij epilepsie; M. W. VAN HEYCOP TEN HAM, Verbetering van de intellectuele functies bij kinderen na het vrij-worden van absences; Drs. F. H. J. KNAVEN, Leermoeilijkheden bij kinderen met epilepsie; A. E. H. SONNEN, Zwemmen en epilepsie. Nadere inlichtingen: Federatie voor Epilepsiebestrijding, Ramstraat 43, Utrecht. Tel. 030-516629.

Open Sportartsendag. Op 11 november 1972 organiseert de Vereniging voor Sportgeneeskunde in samenwerking met de Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring en de N.S.F. de jaarlijkse „Open Sportartsendag”. Deze zal worden gehouden in een van de college-zalen van het Prae-